

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**ΘΕΜΑ Α**

Στο κείμενο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται οι απόψεις της Μπάρμπαρα Πομιεχόφσκα για την ανθρώπινη δημιουργικότητα και τις απαρχές της. Αναλυτικότερα, η επιστήμονας συνδέει τη δημιουργική με τη συνθετική και επινοητική σκέψη. Αν και συνιστά αστείρευτο εφελτήριο της ανθρώπινης εξέλιξης με αδιευκρίνιστες καταβολές, η δημιουργικότητα, βάσει της έρευνάς της, είναι πρωταρχική και, μολονότι συχνά συσχετίζεται με τους ενήλικες, ανάγεται στη βρεφική ηλικία. Κρίνει, επομένως, αναγκαία την εξέταση των βιολογικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων που υπονομεύουν την ανάπτυξή της από την ηλικία αυτή. (80 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β**B1.****α) Σωστό → Σωστό**

(Το κείμενο αναφέρει πως η δημιουργικότητα χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικότητα.)

β) Σωστό → Σωστό

(Αναφέρεται ότι η δημιουργικότητα αποτελεί στόχο των γενικών εκπαιδευτικών στόχων παγκοσμίως.)

γ) Λάθος → Λάθος

(Το κείμενο λέει ότι η σχέση αυτή έχει επιβεβαιωθεί ερευνητικά.)

δ) Λάθος → Λάθος

(Το κείμενο αναφέρει ότι η επαφή με τις τέχνες βοηθά στην ανάπτυξη δημιουργικής σκέψης και επίλυση προβλημάτων)

ε) Σωστό → Σωστό

(Αναφέρεται ότι μέσα από τέτοιες δραστηριότητες το παιδί εκφράζεται και ανακαλύπτει την ιδιαιτερότητά του.)

B2. Το Κείμενο 1 αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου.

Να εντοπίσετε δύο γλωσσικές επιλογές που το επιβεβαιώνουν και να αιτιολογήσετε:

(Ενδεικτικές γλωσσικές επιλογές)

1. γ' ρηματικό πρόσωπο (οδηγεί... συνδυάζει... καθιστά... απαιτούν...)

2. κυριολεκτική λειτουργία της γλώσσας
3. παθητική σύνταξη (συνδέεται... πειραματίζεται... εξασφαλίζονται...)
4. ειδικό λεξιλόγιο (αποκλίνουσα σκέψη, γενικούς εκπαιδευτικούς στόχους...)

B3. α) Ποιο είναι το επικοινωνιακό αποτέλεσμα του τίτλου του Κειμένου 2 και πώς επιτυγχάνεται;

Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια» έχει ισχυρό **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**, το οποίο επιτυγχάνεται με διάφορους τρόπους:

Επικοινωνιακό αποτέλεσμα:

Προκαλεί **εντύπωση, ενδιαφέρον και προβληματισμό** στον αναγνώστη, καθώς:

Τονίζει τη σημασία της πρώιμης ηλικίας — Υποδηλώνει ότι η δημιουργικότητα δεν είναι προνόμιο μόνο των ενηλίκων ή μεγαλύτερων παιδιών, αλλά αναπτύσσεται ήδη από τη βρεφική ηλικία.

Ανατρέπει κοινές αντιλήψεις — Πολλοί θεωρούν πως η δημιουργικότητα έρχεται αργότερα, με τη λογική ή τη μάθηση. Ο τίτλος εκπλήσσει ευχάριστα, κάνοντας τον αναγνώστη να θέλει να μάθει περισσότερα.

Απλός, άμεσος και εικονικός — Η λέξη «κούνια» δημιουργεί μια ζωντανή εικόνα και συναισθηματική σύνδεση, ενώ ολόκληρη η φράση είναι σύντομη και εύληπτη, κάτι που την καθιστά αποτελεσματικό τίτλο.

Πώς επιτυγχάνεται:

- Μέσω **μεταφορικής έκφρασης** («αρχίζει από την κούνια» = από τη γέννηση, από πολύ νωρίς).
- Χρησιμοποιώντας **οικεία και συναισθηματικά φορτισμένη λέξη** («κούνια») που παραπέμπει σε τρυφερότητα, φροντίδα και τα πρώτα στάδια της ζωής.
- Με **αιφνιδιασμό**: Αντιστρέφει την κοινή λογική προσδοκία ότι η δημιουργικότητα απαιτεί ωριμότητα ή εμπειρία.

Συνοπτικά, ο τίτλος είναι επιτυχημένος γιατί συνδυάζει **απλότητα, εικονικότητα και προκλητικότητα σκέψης**, τραβώντας την προσοχή και θέτοντας εξ αρχής το βασικό μήνυμα του κειμένου.

B3. β)

«Θα πρέπει, επομένως, να μελετηθούν οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.»

Δύο αλλαγές στο ύφος:

1. Απρόσωπος τόνος:

Η ενεργητική σύνταξη («Θα πρέπει να μελετήσουμε...») δηλώνει σαφώς υποκείμενο και εμπεριέχει πιο άμεσο, προσωπικό και δεσμευτικό τόνο. Αντίθετα, η παθητική/απρόσωπη διατύπωση («θα πρέπει να μελετηθούν...») έχει πιο ουδέτερο και αντικειμενικό ύφος, απομακρύνοντας τον ομιλητή από την ευθύνη ή την άμεση δράση.

2. Επιστημονικότερη διατύπωση:

Χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως «θα πρέπει» και «επηρεάζεται αρνητικά», το ύφος γίνεται πιο επίσημο και ενδείκνυται περισσότερο για επιστημονικά ή ακαδημαϊκά κείμενα. Αντίθετα, η αρχική πρόταση είναι πιο προσιτή και ίσως κατάλληλη για προφορικό λόγο ή λιγότερο αυστηρά κείμενα.

ΘΕΜΑ Γ

Στο κείμενο αποτυπώνεται ο προβληματισμός του ήρωα όντας αλλοτριωμένος από το εργασιακό του περιβάλλον, από το οποίο δεν αντλεί καμία χαρά. Η εργασιακή του καθημερινότητα είναι οδυνηρή καθώς φτάνει ήδη αποκαρδιωμένος καθημερινά στο γραφείο του όπως φανερώνεται με τη χρήση της μεταφοράς << **Ανεβαίνω στο γραφείο κι αμέσως ζαρώνει η καρδιά μου**>>. Ασφυκτιά σε ένα εργασιακό χώρο, όπου τα άτομα με τα οποία συνεργάζεται δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα νεωτερικό και δημιουργικό, καθώς είναι προσωπικότητες μίας άλλης γενιάς. Αποζητά την λύση, να φύγει μακριά από αυτό το αλλοτριωτικό περιβάλλον, όμως σε δεύτερο επίπεδο προσπαθεί να δικαιολογήσει την έλλειψη της ζωτικότητας τους και την απουσία ενθουσιασμού στην πολυετή μελέτη των σπουδών, στην απομόνωση ή στους προσωπικούς προβληματισμούς που βιώνει κάθε άτομο ξεχωριστά. Με τη χρήση της εικόνας << **Σηκώθηκα και ξαναπήγα στις διάφορες μεγάλες σχολές για να τους δω νεαρούς και φρέσκους φρέσκους**>>, αναζητά στοιχεία ζωτικότητας στη νεανική τους ηλικία, όμως καταλήγει προβληματισμένος στο δυσάρεστο συμπέρασμα ότι η εικόνα τους δεν ήταν διαφορετική σε αυτή την ηλικία και πώς ίσως η επόμενη γενιά να βιώσει αυτά τα χαρακτηριστικά σε χειρότερο βαθμό. Ο προβληματισμός του καταλήγει στην σκέψη ότι θα ήθελε να ασκούσε ένα επάγγελμα δημιουργικό που θα διατηρούσε αναλλοίωτα τα στοιχεία της προσωπικότητάς του, όπως καταδεικνύει η χρήση του α' ενικού ρηματικού προσώπου, σε εξομολογητικό τόνο. << **Θα ήθελα**

, είναι αλήθεια, προ πολλού να ήμουν εργάτης • παράλληλα όμως να έχω αυτή την ίδια ψυχή, τις ίδιες γνώσεις και τα ίδια μυαλά>>.

Στην προσωπική τοποθέτηση ο μαθητής καλείται να απαντήσει σύμφωνα με προσωπικά κριτήρια.

ΘΕΜΑ Δ

Κειμενικός τύπος: άρθρο σε προσωπικό ιστολόγιο (απαιτείται Τίτλος)

Ρηματικό πρόσωπο: γ' ενικό και πληθυντικό, α' ενικό (α' πληθυντικό)

ΤΙΤΛΟΣ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ... ΤΟ «ΚΛΕΙΔΙ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ρόλος του σχολείου είναι η ολόπλευρη και ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου με την παροχή γνώσεων, την άσκηση των δεξιοτήτων και την ψυχική και πνευματική καλλιέργεια. Με τις ραγδαίες επιστημονικές και τεχνολογικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί τις τελευταίες δεκαετίες στον κόσμο μας, το σύγχρονο σχολείο – ως πρωταρχικός φορέας αγωγής - καλείται να ανταποκριθεί στις νέες αυξανόμενες απαιτήσεις. Αποτελεί, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη να διευρύνει τις πνευματικές και νοητικές δυνατότητες του ατόμου, αλλά και να συμβάλλει στην καλλιέργεια των έμφυτων κλίσεων και δεξιοτήτων του. Για να το επιτύχει, οφείλει να καλλιεργήσει τόσο την κριτική ικανότητα και την αντίληψη όσο και τη δημιουργικότητα των μαθητών.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΟΦΕΙΛΕΙ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

(Επιχειρήματα από τα κείμενα)

- Η συμμετοχή των μαθητών σε καλλιτεχνικές δράσεις ενισχύει την καλλιέργεια της αποκλίνουσας σκέψης
- Ισχυρή σχέση ανάμεσα στην ενασχόληση με τις τέχνες και στην ανάπτυξη της φαντασίας, την κατανόηση σύνθετων εννοιών και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την εξεύρεση λύσεων σε προβληματικές καταστάσεις
- Σε ένα πολύτεχνο εργαστήριο το παιχνίδι εξασφαλίζει μοναδικές πολυαισθητηριακές εμπειρίες μάθησης και ζωής
- Μέσω του παιχνιδιού το παιδί εξασφαλίζει ευκαιρίες να ανακαλύψει και να εκφράσει συναισθήματα, αγωνίες και σκέψεις
- Ταυτόχρονα παρέχει στο παιδί τη δυνατότητα να καθρεφτιστεί στο δημιούργημά του, να νιώσει την ιδιαιτερότητα και τη μοναδικότητα του προσώπου του και να αναπτυχθεί
- Η δημιουργική σκέψη είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας

(Πρόσθετα επιχειρήματα)

Η καλλιέργεια της δημιουργικότητας:

- θα καταστήσει το μάθημα πιο ενδιαφέρον για τους μαθητές και θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν μία θετική στάση απέναντι στην εκπαιδευτική διαδικασία
- θα δημιουργήσει αυτόνομους και υπεύθυνους πολίτες, αφού – βασισμένοι στις δικές τους δυνατότητες - θα μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής
- αποτελεί απαραίτητο προσόν για τους αυριανούς επιστήμονες, ώστε να επιτελέσουν το λειτούργημά τους για το συλλογικό συμφέρον
- ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, την ανταλλαγή ιδεών και απόψεων και κατ' επέκταση τη συνοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας
- ταυτόχρονα η απουσία της δημιουργικότητας μπορεί να οδηγήσει στην αλλοτρίωση από κάθε μορφή εργασίας

Β' ΤΡΟΠΟΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΝΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ

(Οι μαθητές καλούνται να παρουσιάσουν τους τρόπους με τους οποίους καλούνται οι ίδιοι να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους.)

- Μέσα από την ενασχόληση με τις τέχνες (ζωγραφική, μουσική, συγγραφή κ.ά.)
- Μέσα από τη γυμναστική και τον χορό
- Μέσα από την ενασχόληση με τη μόδα και το στυλ
- Διαβάζοντας ένα βιβλίο
- Μαθαίνοντας μία ξένη γλώσσα ή μία καινούρια δεξιότητα
- Απομάκρυνση από την καθημερινή ρουτίνα και εξερεύνηση νέων πραγμάτων
- Θέτοντας προτεραιότητα τον εαυτό τους: ενασχόληση με δραστηριότητες και πράγματα που τους ευχαριστούν

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Καταλήγοντας, η δημιουργικότητα πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο της διδασκαλίας, αφού τεθεί ως πρωταρχικός στόχος στα προγράμματα σπουδών. Απαραίτητο είναι να αντιληφθούν τόσο οι καθηγητές όσο και οι ίδιοι οι μαθητές τη σημασία της στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου, αλλά και στην εξασφάλιση της επιτυχίας στη μελλοντική κοινωνική και επαγγελματική τους ζωή.

